

Invulformulier historische relictten Rupel

Datum: 07.05.2012

ID: R01/Smalspoor/2012

Relict: Smalspoor op muurconstructie

1. Ligging:

Het relict situeert zich/staat in

Postnummer: 2840

Gemeente: Rumst

Deelgemeente: Terhagen

Straat: links langs Keibrekerspad; tussen keibrekerspad en de vijvers van de "lustige vissers" nr.: ter hoogte van de start kant Hoogstraat

GPS coördinaten:

2. Beschrijving

Type: duidt aan

Relicten in het Landschap	Bouwkundige Relicten (al dan niet met landschappelijke impact)	Relicten van de Industriële Revolutie	Relicten van de Transport(infrastructuur)	Riviertransportreli- cten	Nutsvoorzieningen
Geologisch	Abdijen en Kerken	Steenbakkerijen	stations	Bruggen - oude	- elektriciteitscabines (centrale)
Nederzetting en landschap	Gemeentehuizen	Arbeiderswoningen	Tramhaltes	bruggenhoofden	- watertorens
Driesrestanten	Molens & maalderijen		stelplaatsen	- huidige bruggen	andere
Veldwegen ("trage" wegen)	Woon- en werkplaatsen	Ovensinstallatie	rollend materieel	Aanlegsteigers	
Grondgebruik (evolutie)	Boerderijen en hoeves	Arbeiderscafé's	Materiaalvervoer	- veerdiensten	
Oude kleiputten	Burgerswoningen	Brouwerijen	Spoorlijn	- laadkades	steenbakkerijen
Nieuwe sites op oude kleiputten	Gelegen	Winkelpuien & gevelreclames	Transportbanden	- killen	
Landschapsrelicten ifv ontginning		Woningen van gelaag- en andere bazen	Pijlers	Scheepswerven - zaten	
Machines in het landschap				Sluizen	

Bouwperiode: ca. 1930? (mogelijk te dateren via type baksteen)

Historische Functie:

Een smalspoor werd gebruikt om de kipwagentjes met klei te transporteren van de kleigroeve naar de machinehal.

De kipwagentjes werden voortgetrokken door een kleine locomotief, gefabriceerd bij Moës frères of S.A. Moteurs Moës, uit Borgworm.

Historiek : Het smalspoor behoorde zeer waarschijnlijk tot de steenbakkerij De Beukelaer

Hoofdmaterialen: Stalen sporen op metalen dragers; rustend op bakstenen muren in geperforeerde strengperssteen (29 cm op 14 cm en 9 cm dikte; met 14 rijen van 6 gaten en 1 rechthoekige uitsparing centraal van 6,5 op 3,2 cm)

Korte beschrijving:

Het relict bestaat uit twee opstaande muren in geperforeerde strengperssteen met op ca. 2m hoogte metalen steunbalken waarop een smalspoor rust dat afbuigt naar oostelijke richting. Er is nog ca. 10 m van het smalspoor bewaard.

De oostelijke muur verlengt tot hij helemaal in het talud verdwijnt.

Aantal foto's bijgevoegd:3.....

3. Extra informatie

3.1. Ken je verhalen/gebruiken/mythes bij deze plek?

- Een dialectwoord voor het stoomlocomotiefje is "een moèske" -

Citaat uit "Dialectwedstrijd, culturele prijzen 2010, 1ste plaats: Isidoor Rypens

"Van in de pitte tot in de rinkoven":

Zes mend later ben ik na 't geleig gaan wéreke in de potjeirpitte, als meeloper wisseltrekker van de moèskes. Zo'n machineke, mè acht kwikwagons, die aan de jeirbagger moeste gevuld werre, broegt de jeir, langs de ramp naa den ba. Da weir de potjeir in den broyur gekipt...

Anderen spreken van een "duvelke" als benaming voor het locomotiefje

- Op het rond punt van Rumst ter hoogte van de Catenberg staat een locomotiefje, type Moës, met 1 kipwagentje

3.2. Bijkomende nuttige informatie:

- Tekst over de steenbakkerij De Beukelaer (informatie van Patrik Schoeters)

Egied De Beukelaer burgemeester van Terhagen had twee dochters Rachel en Angel. Rachel huwde in 1938 met Jan de Smedt die vervolgens Patroon van Steenfabrieken De Beukelaer werd.

- Wikipedia:

Moës Diesel uit [Borgworm](#), [België](#) is een leverancier op het gebied van [elektriciteit](#) en importeur van [dieselmotoren](#) voor de [Belgische](#) en [Luxemburgse](#) markt.. Het bedrijf is in 1904 opgericht als **Fondation de Moës** en rond de [Eerste Wereldoorlog](#) omgedoopt naar **Moës Frères**. Vanaf de dertiger jaren ging het bedrijf onder de naam **S.A. Moteurs Moës** zich toeleggen op de productie van [locomotieven](#) voor [mijnbouw](#) en [industrie](#), in het bijzonder [smalspoor](#) ^[1].

Met **smalspoor** bedoelt men een spoorweg met een [spoorwijdte](#) die kleiner is dan 1435 [millimeter](#) ([normaalspoor](#)). In sommige landen bestaat het grootste deel van het spoornet, inclusief de hoofdlijnen, uit smalspoor. Wijd verbreid is spoor van 1000 mm, dat ook wel [meterspoor](#) genoemd wordt. Een andere veel voorkomende spoorwijdte is het [kaapspoor](#) (1067 mm), dat gebruikt wordt als spoorwijdte voor [treinen](#) in [Zuid-Afrika](#), [Indonesië](#), [Zuidoost-Azië](#), [Japan](#) en sommige lijnen in [Zuid-Amerika](#).

Industrieel of agricultureel smalspoor, zoals gebruikt in onder meer de [land-](#), [bos-](#), [mijnbouw](#) en industrie, wordt [veldspoor](#) genoemd. Daar waar veldspoor vaak in particulier gebruik is voor maar één doel, kan een smalspoornetwerk een volwaardig [openbaarvervoerssysteem](#) zijn.

- Inventaris Onroerend erfgoed (VIOE)

Beschrijving

Steenbakkerij zogenaamd "De Beukelaer" met twee mechanische droogovens parallel aan de Rupel met haaks hierop een voorbereidingskamer waaruit alle machines verdwenen zijn; hierbij aansluitend een ingebouwde ringoven (n Rupel). Voorbij braakgrond W.-waarts, nog een ringoven en een serie klampovens, laatst genoemde te dateren circa 1880; vroeger stonden hier drie ringovens en twee batterijen klampovens; de ringovens dateren alle van ca. 1925. Alle schouwen zijn gesloopt, evenals alle droogloodsen. Bedrijf gesloten in 1978. Toestand augustus 1983: sterk vervallen (1820).

De voormalige meesterwoning uit XIX, gelegen in de Veerstraat werd gesloopt; de omringende arbeiderswoningen vernieuwd.

4. Naam en adres invuller

Sabine Denissen, ELAH Rupel